

OPSGŁ

Ośrodek Pomocy Społecznej
Gminy Łącut

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2024 ROK**

Wysoka 2025r.

Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka budująca społeczeństwo, która uczy wartości, norm społecznych a także ma istotny wpływ na przyszłe funkcjonowanie społeczne dziecka. Mając na uwadze powyższe, rodzinę rozumianą jako system należy rozpatrywać kompleksowo. Działania jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do rodziny nastawione są na prawidłowe funkcjonowanie tejże jednostki i optymalizację warunków do wzrostu i rozwoju dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut swoimi działaniami wspiera rodzinę w pokonywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych poprzez udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów natury socjalnej, psychologicznej a także prawnej. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, podejmowane są niezbędne działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie zagrażającej sytuacji. Praktyki pracowników socjalnych i asystenta rodziny każdorazowo dostosowane są do indywidualnych możliwości i zasobów rodziny a także uwzględniają aktualne trudności z jakim rodzina się zmagają. Głównym celem oddziaływań zawsze jest przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Do zadań jednostek samorządu terytorialnego należy wspieranie rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na podstawie art. 190 W/w ustawy pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

Zadania związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej w Gminie Łańcut zostały przekazane do realizacji Ośrodkowi Pomocy Społecznej Gminy Łańcut. Przy wypełnianiu zadań z zakresu wspierania rodziny Ośrodek kieruje się przede wszystkim dobrem dziecka oraz rodziny, która stanowi naturalne środowisko jego wzrostu i prawidłowego rozwoju.

Sprawozdanie sporządzono na podstawie art. 179 ust.1 w/w ustawy, który obliguje Wójta do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań do dnia 31 marca każdego roku. Sprawozdanie dotyczy również realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2024 roku.

Zadania własne gminy - opieka nad dzieckiem

Zadania do realizacji zawarte w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowią solidną podstawę do stworzenia profesjonalnego planu mającego na celu wspieranie rodzin z dziećmi, które zmagają się z trudnymi sytuacjami.

Do zadań własnych gminy według art. 176 w/w ustawy należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy.

Wspieranie rodziny - interdyscyplinarność działań

Za wykonywanie zadań gminy w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut. Uchwałą nr XXXVI/619/22 Rady Gminy Łańcut z dnia 29 listopada 2022r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie polegające w szczególności na:

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny po dokładnym zdiagnozowaniu ogólnej sytuacji rodziny oraz ustaleniu przyczyn pojawienia się trudności w rodzinie,
- kształtowaniu umiejętności i podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- rozwijaniu świadomości w aspekcie prawidłowego funkcjonowania rodziny poprzez pedagogizację rodziców,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- zapewnieniu rodzinie wielospecjalistycznego wsparcia.

Jednym z kluczowych zadań realizowanych przez gminę w ramach pomocy społecznej jest kompleksowe wspieranie rodzin. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut prowadzi działania mające na celu wspieranie rodzin biologicznych w wychowywaniu i opiece nad dziećmi. W 2024 roku rodziny borykające się z problemami wychowawczo-opiekuńczymi otrzymały szeroką pomoc oraz objęte zostały intensywną pracą socjalną, realizowaną przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Wsparcie było udzielane za zgodą rodzin i z ich aktywnym udziałem, uwzględniając zarówno zasoby wewnętrzne rodzin, jak i dostępne wsparcie zewnętrzne. Oferowana pomoc koncentrowała się na zabezpieczeniu podstawowych potrzeb rodzin oraz wspieraniu ich w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przeprowadzono diagnozy, analizy oraz monitorowanie sytuacji rodzin, w których występowały trudności opiekuńczo-wychowawcze. Badane były przyczyny występowania kryzysów rodzinnych, a podejmowane działania miały na celu umożliwienie

skorzystania z profesjonalnego wsparcia. W procesie realizacji powierzonych Ośrodkowi działań, prowadzona była współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, poradniami, ośrodkami oraz Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, a także innymi instytucjami. Większość rodzin korzystających z długoterminowego wsparcia asystenta rodziny była zobowiązana do tej współpracy przez Sąd. W ramach pomocy finansowej, rzeczowej, żywnościowej, psychologicznej i prawnej rodziny z Gminy Łańcut otrzymały kompleksowe wsparcie. Pracownicy socjalni regularnie weryfikowali sytuację rodzin dysfunkcyjnych. Współpraca z tymi rodzinami obejmowała także zawieranie kontraktów socjalnych. Dzięki pomocy i wsparciu pracowników socjalnych rodziny uzyskały szansę na pokonanie trudności z jakimi się mierzyły.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut:

Cel 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut zajmuje się realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Łańcut poprzez zapewnienie rodzinie wielospecjalistycznego wsparcia. Wsparcie to świadczone jest poprzez realizację działań o charakterze profilaktycznym i pomocowym zmierzających w kierunku współpracy instytucji na rzecz wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i przeżywających złożone trudności życiowe.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut w ramach realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej udzielił wsparcia ogółem **319** rodzinom w tym **546** osobom.

Ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych skorzystało:

Rok	2023	2024
Liczba rodzin	266	319
Liczba osób w rodzinach	596	546

Główne powody przyznawania pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Łańcut z wyszczególnieniem powodów przyznania pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	57	105
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	159

w tym: Potrzeba ochrony wielodzietności	27	159
Bezrobocie	58	177
Niepełnosprawność	75	201
Długotrwała lub ciężka choroba	50	155
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	10	38
W tym: - rodziny niepełne	7	24
- rodziny wielodzietne	1	5
Przemoc domowa	2	11
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	14	41
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11)	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

W 2024r. głównymi powodami przyznawania pomocy były: niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Rodzaje udzielanej pomocy:

Zasilek rodzinny wraz z dodatkami oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Rok	2023	2024
Zasilek rodzinny wraz z dodatkami	416	306
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	94	72

Świadczenie rodzicielskie w kwocie 1000 zł netto miesięcznie stanowi kolejną z form pomocy skierowaną do matek, które nie nabyły prawa do urlopu macierzyńskiego. Osoby, które

możemy zaliczyć do grona osób korzystających ze świadczenia to: matki studiujące, pracujące na umowę o dzieło lub zlecenie, ubezpieczone w KRUS oraz bezrobotne. Grupy osób również uprawnionych do skorzystania ze świadczenia to: osoby bezrobotne, studenci, rolnicy oraz osoby pracujące w ramach umowy o dzieło, niezależnie od dochodu rodziny w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka.

Rok	2023	2024
Świadczenie rodzicielskie	66	52

Dzieci wzrastające w rodzinach dotkniętych w szczególności bezrobociem i ubóstwem wymagają wzmożonego wsparcia i pomocy. Zarówno placówki edukacyjne, jak również pracownicy socjalni, podejmują działania w celu zapewnienia ciepłego posiłku wszystkim uczniom z terenu Gminy Łańcut, którzy wymagają takiej formy pomocy i wsparcia. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 z pomocy w formie posiłku skorzystało w 2024 r. 76 dzieci.

Rok	2023	2024
Liczba dzieci korzystających z pomocy w formie posiłku	78	76

Osoby zamieszkujące na terenie Gminy Łańcut i posiadające stosowne orzeczenie o niepełnosprawności, zostały objęte wsparciem w postaci świadczenia pielęgnacyjnego. W związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością rodzice pobierają świadczenie pielęgnacyjne. Świadczenie to przyznawane jest niezależnie od dochodu rodziny. W 2024r. zmianie uległy przepisy nabywania prawa do w/w formy wsparcia. Rodzice pobierający powyższe świadczenie mogą od tego czasu podejmować pracę zarobkową, a także pobierać świadczenia na więcej niż jedno dziecko. Świadczenia na nowych zasadach w 2024r. wypłacane było w 52 przypadkach.

Świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy

Rok	2023	2024
Liczba udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych	163	206
Liczba zasiłków pielęgnacyjnych	658	671

Osoby pozbawione możliwości podjęcia zatrudnienia ze względu na konieczność stałej opieki nad niepełnosprawnym dorosłym najbliższym członkiem rodziny, korzystały ze wsparcia w postaci specjalnego zasiłku opiekuńczego w wysokości 620,00 zł miesięcznie. Możliwość pobierania wymienionego zasiłku opiekuńczego jest uzależniona od spełnienia kryterium dochodowego.

Rok	2023	2024
Liczba osób którym udzielono specjalnych zasiłków opiekuńczych	7	4

Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Stypendium szkolne jest to forma pomocy skierowana do uczniów, którzy ze względu na niskie dochody na osobę w rodzinie mierzą się z trudną sytuacją materialną. W/w wsparcie kierowane jest również w przypadku występowania w rodzinie niepełnosprawności, bezrobocia, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu lub narkomanii a także w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego. Fundusze przyznane w ramach stypendium szkolnego mogą być przeznaczone na realizację zajęć dodatkowych oraz pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym.

Zasilek szkolny przyznawany jest uczniowi, który znalazł się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku zdarzenia losowego. W/w forma wsparcia przyznawana jest jednorazowo lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego w formie świadczenia pieniężnego lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Rok szkolny	2023	2024
Stypendia szkolne	15	16
Zasilki szkolne w formie świadczenia pieniężnego	4	2

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom: w wieku do 18 roku życia, w wieku do 25 roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej, bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rok	2023	2024
Liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny	544	237
W formie tradycyjnej	544	235
W formie elektronicznej	544	237

Na terenie Gminy Łańcut od czasu wprowadzenia programu do końca 2024r. z Karty Dużej Rodziny korzysta **5557 osób**.

Świadczenie wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin - „Za życiem”

Głównym celem ustawy „Za Życiem” jest wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin. Ustawa daje gwarancję wypłaty jednorazowego świadczenia w kwocie 4000 zł, które nie jest uzależnione od dochodów. Warunkiem uzyskania przez rodzinę takiej formy pomocy jest fakt,

urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobą, która zagraża jego życiu, a powstała w prenatalnym okresie rozwoju lub podczas porodu. W/w ustawa jest także gwarancją wsparcia dla kobiet w okresie ciąży i porodu. Zapewnia dostęp do opieki psychologicznej, paliatywnej i hospicyjnej oraz poradnictwo dotyczące realizacji indywidualnych potrzeb rodzin, prowadzone przez asystenta rodziny. Po udzieleniu stosownego upoważnienia asystent może na życzenie rodziny reprezentować ją w załatwianiu różnych spraw urzędowych.

Rok	2023	2024
Świadczenie wynikające z ustawy „Za życiem”	5	4
Wsparcie asystenta rodziny wynikające z ustawy „Za życiem”	0	1

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są formą wsparcia dla dziecka, na rzecz którego od rodzica zostały zasądzone alimenty, a ich egzekucja pozostaje bezskuteczna. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje dziecku do ukończenia 18 roku życia oraz do ukończenia 25 roku życia, jeśli dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej.

Rok	2023	2024
Liczba osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	52	50

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2024 roku ośrodek realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze. Specjalistyczne usługi opiekuńcze należą do wsparcia, które jest dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia i niepełnosprawności. Świadczą je osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. W 2024 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 4 dzieci.

Opieka wytchnieniowa

W 2024r. w ramach holistycznego wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łañcut realizował Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - „Opieka wytchnieniowa dla JST – Edycja 2024”. Program miał na celu poprawę dostępności usługi wytchnieniowej dla rodzin i opiekunów dorosłych osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub traktowanymi na równi ze stopniem znacznym. Pomocą objęci byli również rodzice sprawujący bezpośrednią opiekę nad dziećmi z niepełnosprawnością. Kwalifikacja uczestników uzależniona była od oceny pomiaru niezależności funkcjonalnej. Głównym założeniem programu było odciążenie osób sprawujących faktyczną opiekę nad osobą z niepełnosprawnością w zakresie codziennych obowiązków poprzez organizację czasowego zastępstwa w sytuacji zdarzenia losowego czy też konieczności załatwienia pilnych spraw bądź konieczności odpoczynku. W ramach w/w programu z opieki wytchnieniowej w 2024 r. skorzystało 9 osób w tym 4 dzieci.

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łañcut realizował równieŹ program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej dla JST– Edycja 2024”, którego głównym celem było wprowadzenie usług asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osoby niepełnosprawnej w wykonaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Beneficjentami programu były osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym orzeczenia równowaŹne). W ramach W/w programu z usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w 2024r. skorzystało 13 osób dorosłych.

Pieczka Zastępcza

Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub innej placówce

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku braku możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Organizacja pieczy zastępczej naleŹy do zadań powiatu, w ramach zadań własnych Gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 10% na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Rok	2023	2024
Wykaz kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej	48 968,92	55 002,35

Taki sam procent wydatków ponosi gmina w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, o czym mówi art. 191 ust. 10 w/w ustawy. Koszty na współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej są zależne od wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka. Waloryzacja wynagrodzeń uzależniona jest od wskaźnika inflacji. Wzrost kosztów ponoszonych na współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jest uwarunkowany faktem, iż zmianie ulega wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka. Wzrosła równieŹ liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej powyŹej dwóch lat, co jest związane ze współfinansowaniem opieki i wychowania dzieci na poziomie 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z uchwałą w sprawie ustanowienia rządowego programu "Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata

2024-2027" w/w rodziny od dnia 01.07.2024r. otrzymują dodatki motywacyjne w wysokości 1000 zł brutto. Dodatki będą wypłacane do 31 grudnia 2027 roku. Na realizację programu rząd przeznaczy ok. 157 mln zł. W 2024r. powstał projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zmiany zawarte w projekcie mają na celu umożliwienie sądom dostępu do danych z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej, który rozpocznie działalność 15 stycznia 2025 r. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 października 2024 r. w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie rejestru pieczy zastępczej system jest obecnie gotowy i zasilany danymi przez powiaty. Warunkiem korzystania z rejestru przez sądy jest nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która umożliwi połączenie rejestru Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z systemami informatycznymi Ministerstwa Sprawiedliwości, z których korzystają sędziowie. Proponowane zmiany przyczynią się do usprawnienia procedur związanych z ustanawianiem pieczy zastępczej poprzez lepszą wymianę informacji o wolnych miejscach w pieczy zastępczej na terenie kraju. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami, sąd, przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, będzie uzyskiwał dane o możliwych wolnych miejscach, a następnie po uzgodnieniu z właściwym starostą lub osobą przez niego upoważnioną, będzie dokonywał rezerwacji miejsca za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wprowadzane przepisy mają na celu zapewnienie odpowiednich warunków przetwarzania danych osobowych, znajdujących się w rejestrze prowadzonym przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Głównym celem zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych są działania wspierające, mające na celu utrzymanie rodziny biologicznej. Wszelkie oddziaływania mające na celu pozostanie dziecka w rodzinie biologicznej lub jego powrót z pieczy zastępczej istotnie wpływają na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza – Gmina Łańcut

Rok	2023	2024
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	3	4
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	4	4
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	0	0
Ogólna liczba dzieci w pieczy zastępczej	7	8

W 2024 roku w pieczy zastępczej przebywało 8 dzieci pochodzących z terenu Gminy Łańcut.

Pieczka zastępcza – Powiat Łańcut

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej z terenu Powiatu Łańcut na terenie własnego powiatu w 2024r.

Rok	2023	2024
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	31	33
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	28	27
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	5	6
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	64	66

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej z terenu Powiatu Łańcut na terenie innych powiatów w 2024r.

Rok	2023	2024
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	6	4
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	9	14
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	1	0
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	11	11
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	27	29

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej z terenu Powiatu Łańcut w 2024r. - ogółem.

Rok	2023	2024
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	91	95

Cel 2. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych

Poradnictwo specjalistyczne

Realizacja poradnictwa specjalistycznego ma na celu poprawę jakości życia osób, które czują potrzebę skorzystania z takiej formy pomocy. Poradnictwo specjalistyczne jest nieodłącznym elementem przy udzielaniu profesjonalnej, indywidualnie skierowanej pomocy rodzinom, które nie potrafią samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Z w/w formy wsparcia może skorzystać każdy mieszkaniec Gminy Łańcut bez względu na status społeczny

czy ekonomiczny. Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o bieżących przepisach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego, cywilnego, karnego. Zakres wsparcia obejmuje również instruktaż lub pomoc w redagowaniu wniosków oraz pism sądowych w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Poradnictwo psychologiczne swymi działaniami obejmuje profilaktykę, diagnozowanie i terapię problemów dotyczących funkcjonowania rodziny czy opieki nad osobą niepełnosprawną. W/w punkty realizują także terapię indywidualną oraz terapię rodziny. Mieszkańcy Gminy Łańcut mogą korzystać z poradnictwa wielu specjalistów w: Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Łańcut, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie, Centrum Interwencji Kryzysowej w Łańcucie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcucie, Gminnym Punkcie Konsultacyjnym w Łańcucie, Poradniach Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łańcucie oraz w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej.

Jednym z kluczowych zadań asystenta rodziny jest dążenie do pozostania dziecka w rodzinie biologicznej. W przypadku umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej działania asystenta nakierowane są na umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka do rodziców biologicznych. W 2024 r. asystent rodziny pracował z jednym rodzicem starającym się o powrót dziecka z rodzinnej pieczy zastępczej.

Jedną z przyczyn rozpadu rodziny i związanym z tym sieroctwem społecznym jest występowanie w rodzinie problemu alkoholowego. Uzależnienie rodzica każdorazowo negatywnie wpływa na proces rozwojowy dziecka zwiększając ryzyko zaburzeń i nieprawidłowych schematów rozładowywania napięcia nerwowego. Choroba alkoholowa powoduje szereg negatywnych skutków jak: rozpad rodziny, problemy w komunikacji, zaburzenia relacji rodzinnych, przewlekły stres, ubóstwo, a w skrajnych przypadkach naruszenie zasad porządku publicznego. Kierunki działania związane z profilaktyką, leczeniem, zapewnieniem pomocy osobom uzależnionym oraz współuzależnionym członkom ich rodzin określone są w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Asystent wspierał 6 rodzin z problemem alkoholowym. W 4 rodzinach osoby uzależnione podjęły leczenie odwykowe.

Gminny Punkt Konsultacyjny

Gminny Punkt Konsultacyjny to miejsce dające możliwość uzyskania nieodpłatnej informacji na temat możliwości podjęcia profesjonalnej terapii odwykowej, wsparcia po zakończeniu terapii odwykowej, fachowej pomocy zmierzającej do zmiany trudnej sytuacji życiowej oraz uzyskania informacji o zdrowym stylu życia. W/w rodzaj wsparcia kierowany jest do osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin. Punkt funkcjonuje w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Stanowi on wsparcie dla służb pomocy społecznej, które oferują rodzinom możliwość uzyskania natychmiastowej pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

W 2023r. z porad psychologicznych w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym skorzystało **10 osób** natomiast **w 2024r.** po poradę psychologiczną zgłosiło się **38 osób**.

W 2024r. z pomocy **Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łąncucie** skorzystało **28 osób** z terenu Gminy Łącut.

Do zadań asystenta rodziny należy wspieranie rodzin w taki sposób by w przyszłości potrafiły one samodzielnie przezwyciężać trudności życiowe i opiekuńczo-wychowawcze. Wsparcie rodziny zakłada wzrost kompetencji i motywacji rodziny czy zwiększenie aktywności społecznej. Asystent rodziny służy pomocą w rozwiązywaniu problemów natury socjalnej, mieszkaniowej, materialnej, zdrowotnej, prawnej, emocjonalnej i rodzinnej. W 2024r. monitoringiem asystenta rodziny po osiągnięciu celów określonych przy współpracy objęte było 6 rodzin. Działania wspierające asystenta rodziny w głównej mierze ukierunkowane są na zapobieganie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej i pracę z rodzicem biologicznym na rzecz powrotu do pierwotnego środowiska dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Kluczowym elementem jest realizowanie działań asystenta rodziny we współpracy z instytucjami, co daje możliwość pełniejszego zobrazowania aktualnej sytuacji rodzinnej, a tym samym trafniejszego określenia potrzeb i trafnego dobrania możliwych form wsparcia w pokonaniu trudności opiekuńczo – wychowawczych oraz trudności życiowych występujących w rodzinach.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa zawierana między pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o wsparcie stanowi pisemną umowę, która wymaga zaangażowania od obydwu stron. Procedura zawierania kontraktu socjalnego obejmuje dokonanie oceny sytuacji życiowej osoby wnioskującej, celem poznania przyczyny trudnej sytuacji. Pracownik socjalny badając przyczynę powstania trudności szuka możliwości, które pomogłyby w przezwyciężeniu danych trudności. Kontrakt socjalny zobowiązuje obydwie strony do wywiązania się ze wspólnych ustaleń w danym terminie.

Rok	2023	2024
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	38	24

Pracą socjalną objęto:

Rok	2023	2024
Liczba rodzin	97	210
Liczba osób w rodzinach	274	348

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łącut w 2024r. zrealizował 3 projekty socjalne.

Adresatami projektu socjalnego pt.: „**Otwarta szafa**” byli wszyscy mieszkańcy Gminy Łącut, zarówno ci, którzy chcieli udzielić pomocy innym jak i również ci, którzy tej pomocy potrzebowali. Głównymi celami projektu były: zapewnienie osobom potrzebującym odpowiedniej do ich potrzeb odzieży, podniesienie samooceny i pewności siebie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niwelowanie różnic społecznych wśród dzieci. Łącznie z projektu skorzystało **10 rodzin**, a głównymi beneficjentami okazały się dzieci.

Kolejny realizowany projekt socjalny pt.: „**Nie jesteś sam! Stop przemocy rówieśniczej**” miał na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez uwrażliwienie na własne zachowania w różnych sytuacjach społecznych oraz kształtowanie umiejętności i nawyku wyboru bezpiecznych zachowań w codziennych sytuacjach życiowych. Jako adresatów projektu określono dzieci i młodzież w wieku szkolnym zamieszkujących na terenie Gminy Łañcut. Powyższy projekt realizowany był w okresie od kwietnia 2024 roku do czerwca 2024 roku. W ramach działań projektowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wysokiej, Szkole Podstawowej w Soninie, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Handzlówce odbyły się **spotkania z psychologiem**, który przeprowadził warsztaty edukacyjne. **Kuratorzy zawodowi** przeprowadzili rozmowy na temat przemocy rówieśniczej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kraczkowej, Zespole Szkół w Rogóźnie oraz Zespole Szkół im. Św. Jadwigi Królowej w Głuchowie. Łącznie w cyklu spotkań projektowych wzięło udział **220 dzieci z terenu** gminy Łañcut, którzy poza spotkaniami warsztatowymi i edukacyjnymi, mieli również możliwość odbycia spotkań z pracownikami OPSGŁ i uzyskania porady prawnej w punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Zwieńczeniem działań zawartych w celach projektu było spotkanie integracyjne zorganizowane z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Handzlówce, podczas którego dzieci objęte działaniami projektowymi mogły skorzystać z atrakcji przygotowanych przez **Centrum Socjo-Pedagogiczne TEAM**.

W miesiącach od października do grudnia 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łañcut realizował także projekt pn.: „**STOP HEJT**” którego zintensyfikowane działania miały przeciwdziałać hejtowi poprzez uświadamianie jego groźnych skutków jak: psychiczne poranienia, wyalienowanie ze społeczeństwa a nawet próby samobójcze. Realizacja projektu była wspólnymi działaniami Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Łañcut, Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Łañcut, Centrum Kultury Gminy Łañcut, a także Centrum Oświaty Gminy Łañcut i 9 placówek oświatowych umiejscowionych na terenie Gminy Łañcut. Głównymi celami założonymi do zrealizowania w projekcie były: przybliżenie pojęcia hejtu i podniesienie świadomości społecznej w powyższej kwestii, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym, wzmocnienie relacji i więzi szkolnych wśród rówieśników, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, a także kształtowanie prawidłowej postawy funkcjonowania w środowisku cyfrowym i promocja alternatywnych form spędzania czasu wolnego. W ramach realizacji W/w projektu zrealizowane zostały warsztaty profilaktyczne o tematyce **Hejt, Cyberprzemoc w szkołach podstawowych na terenie Gminy Łañcut**. Warsztaty prowadzone były przez **Instruktora Terapii Uzależnień** Panią Beatę Hajduk w dniach 24 i 25 października 2024r. Powyższe działania przeprowadzane były we wszystkich dziewięciu szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy Łañcut i wzięli w nich udział uczniowie z **klas 4-8**. Tematyka zajęć obejmowała formy cyberprzemocy; konsekwencje przemocy w sieci dla ofiar i sprawców cyberprzemocy, sposoby szukania pomocy dla ofiar cyberprzemocy, działania możliwe do podjęcia przez świadków cyberprzemocy, profilaktyka przemocy internetowej. Kolejnym działaniem projektowym były zajęcia profilaktyczne prowadzone przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Łañcut Panią Teresę Bar dla uczniów szkół podstawowych o tematyce związanej z hejtem i cyberprzemocą, przemocą werbalną oraz profilaktyką w/w zjawisk. Zajęcia w wymiarze 1 godziny lekcyjnej przeprowadzone były w dniach 24 i 25 października 2024 r. wśród uczniów **klas 5-8**.

W powyższych warsztatach wzięło udział **196 dzieci z terenu Gminy Łańcut**. W dniu 02.12.2024r. odbyła się konferencja podsumowująca działania projektowe. Zaproszeni goście mieli możliwość uczestnictwa w prelekcjach i wykładach na temat świadomości społecznej dotyczącej cyberprzemocy, jej mechanizmów, form i skutków. W konferencji wzięli udział m.in.: Wójt Gminy Łańcut, przedstawiciele ROPS, przedstawiciele Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Łańcut, przedstawiciele Komendy Powiatowej w Łańcucie, Kuratorzy zawodowi i społeczni, przedstawiciele oświaty, pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Łańcut oraz innych ośrodków z powiatu łańcuckiego. Młodzież szkolna z kółka teatralnego „TADAAAM” z Wysokiej wystąpiła z przedstawieniem z zakresu cyberprzemocy i zjawiska hejtu. W spotkaniu uczestniczyło 77 osób.

Procedura „Niebieskie Karty”

Na terenie Gminy Łańcut funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny Gminy Łańcut do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Praca tego zespołu daje możliwość podjęcia niezbędnych działań mających na celu udzielenie niezwłocznej pomocy dla dziecka i rodziny. Procedura „Niebieskie Karty”, obejmuje całokształt czynności podejmowanych i realizowanych w przypadku podejrzenia, iż w rodzinie dochodzi do zjawiska przemocy. Celem realizacji procedury „Niebieskie Karty” jest dobro i bezpieczeństwo osób doznających przemocy w rodzinie, ale także skuteczna współpraca przedstawicieli różnych instytucji, które są zobowiązane do reagowania w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie. Dokładne zdiagnozowanie sytuacji rodziny oraz niezwłoczne podejmowanie działań w kierunku udzielenia informacji na temat uzyskania dostępnych form wsparcia oraz pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej czy pedagogicznej przekłada się wielokrotnie na ustanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Rok	2023	2024
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”	40	46

Mieszkańcy Gminy Łańcut mają możliwość uzyskania wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego a także pracy socjalnej oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut. Specjalistyczne usługi socjalne i praca socjalna daje możliwość wyeliminowania czynników negatywnie wpływających na rodzinę co pozwala rodzinie na samodzielne przezwyciężenie kryzysu i pozwala prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie.

Problemy występowania przemocy domowej występują także w rodzinach współpracujących z asystentem rodziny. W 2024 roku wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w 2 rodzinach, natomiast nadzorem kuratora sądowego objęte było 15 na 21 rodzin. Pracownicy socjalni i asystent rodziny podnosili swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach. Do najważniejszych można zaliczyć szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego które odbyło się w listopadzie 2024 roku realizowane przez Centrum Rozwoju Aktywności Społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz konferencję podsumowującą realizację projektu „Stop hejt”, która miała miejsce w grudniu 2024 roku. Asystent rodziny uczestniczył w licznych szkoleniach on-

line: „Samoregulacja czy samokontrola? Wykorzystanie teorii poliwalnej w opiece, wychowaniu i terapii skierowanej do dzieci i młodzieży ze zdeorganizowanym stylem przywiązania” czy „Nowe zadania asystenta rodziny - członek grupy diagnostyczno-pomocowej”.

Cel 3. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin i dzieci

Asystent rodziny

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną mającą problemy nie tylko opiekuńczo-wychowawcze, lecz także trudności natury codziennej. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Dzięki temu asystent ma możliwość dokładniejszego rozpoznania problemu i postawienia właściwej diagnozy. Współpraca asystenta z rodziną to intensywne oddziaływania rozłożone w czasie. Jednym z kluczowych obszarów działania asystenta rodziny jest bezpośrednie wsparcie rodziców. Asystent rodziny wspiera rodziców w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych i wychowawczych. Działa jako swoista podpora, pomagając rodzicom zidentyfikować trudności, rozwijać umiejętności rodzicielskie oraz podjąć działania mające na celu poprawę sytuacji w rodzinie. Asystent rodziny angażuje się również w podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji materialnej rodziny oraz dbanie o jej dobrostan.

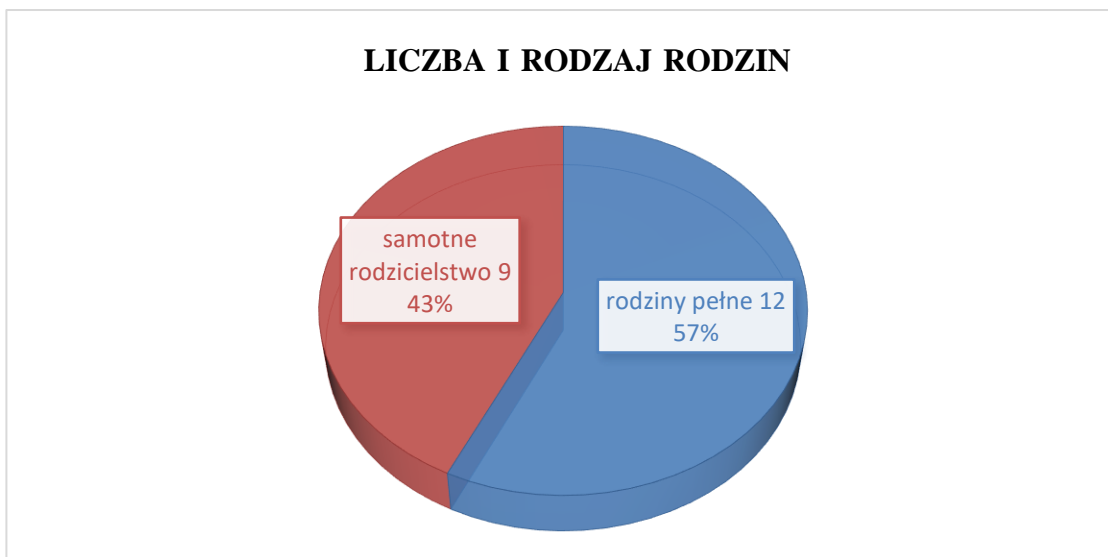
Dane dotyczące rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok	2023	2024
Liczba rodzin objętych pracą z asystentem rodziny	17	21
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą z asystentem rodziny	37	48

Wykres 1. Liczba i rodzaj rodzin

W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 21 rodzin, z czego 12 rodzin stanowiło rodziny pełne. W pozostałych 9 rodzinach samotnym wychowywaniem dzieci zajmowała się matka.

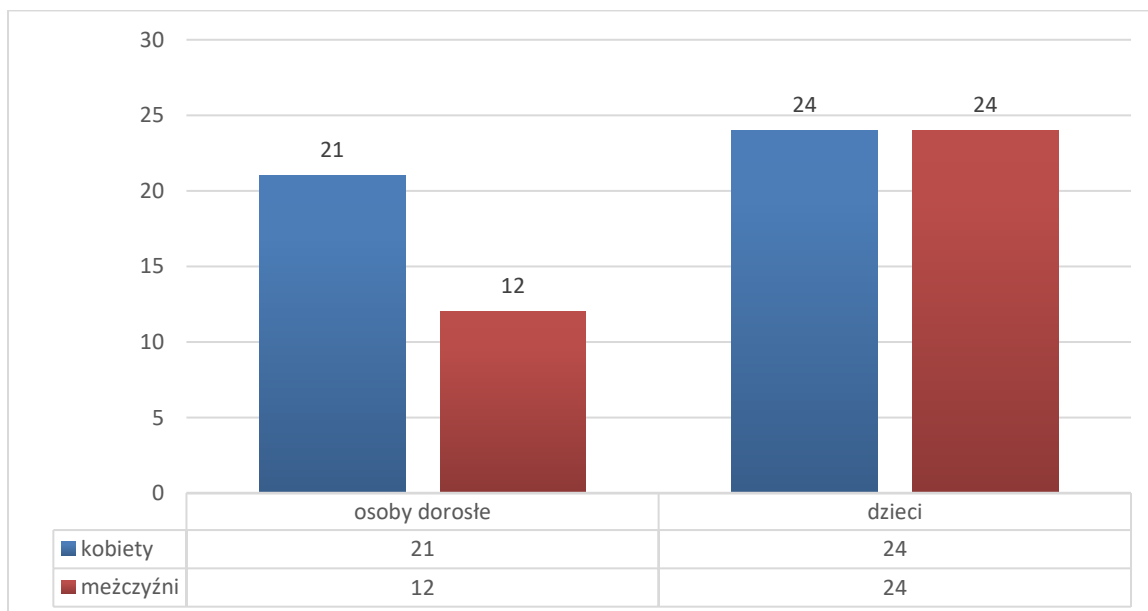

Wykres 1. przedstawia podział rodzin objętych wsparciem asystenta na rodziny pełne i niepełne.

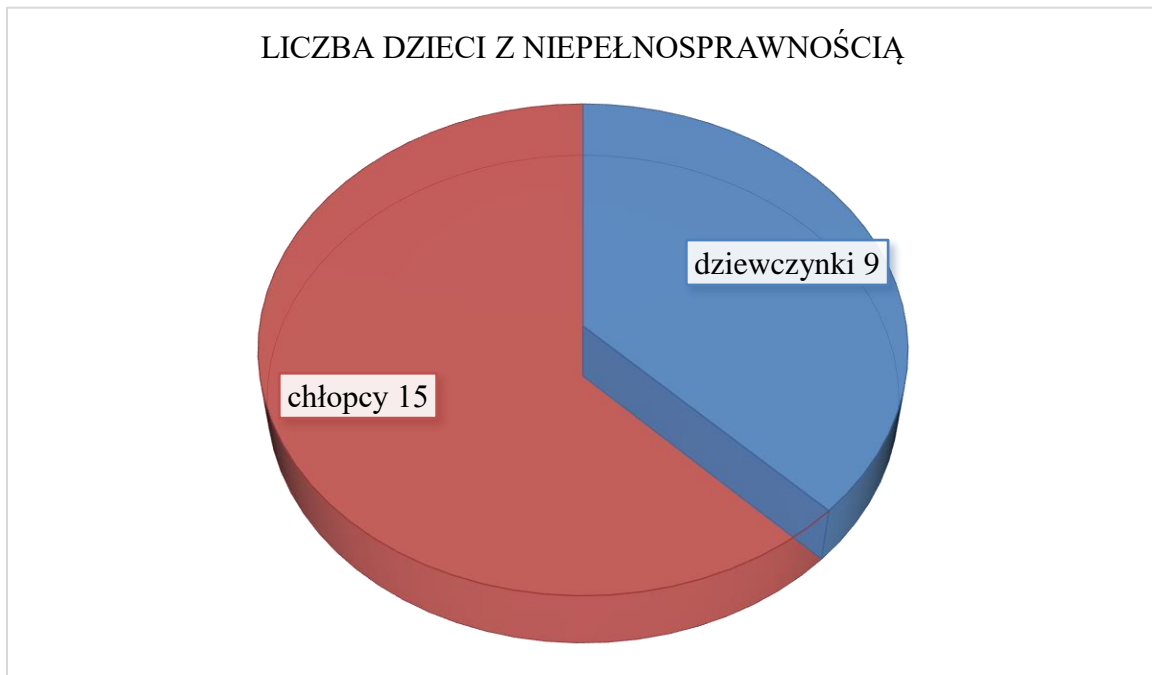
Wykres 2. obrazuje podział osób objętych wsparciem asystenta rodziny z podziałem na osoby dorosłe i niepełnoletnie. Przedstawione są także informacje dotyczące podziału ze względu na płeć osób wspieranych. W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny było 33 dorosłych członków rodziny w tym 21 kobiet i 12 mężczyzn. Asystent wspierał swoimi działaniami 48 dzieci, 24 dziewczynki i 24 chłopców. Łącznie w 2024 roku asystent współpracował z 81 osobami.

Wykres 2 . Ilość i rodzaj osób współpracujących z asystentem rodziny

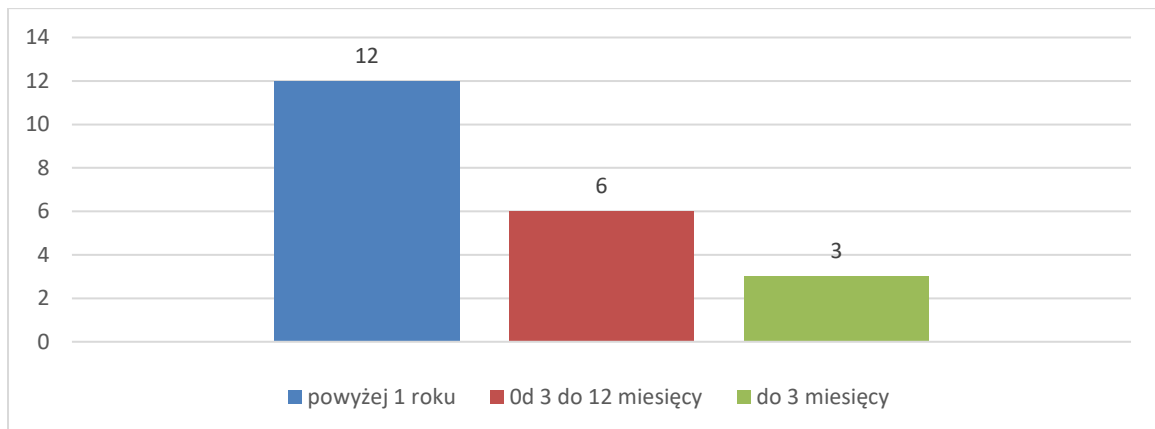
Jedną z najczęstszych trudności występujących w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny jest niepełnosprawność dziecka. W 2024 roku asystent rodziny współpracował z 11 rodzinami w których znajdowały się dzieci z niepełnosprawnością w tym z 6 dziewczynek i 9 chłopców. Powyższe dane przedstawione są na wykresie 3.

Wykres 3. Dzieci z niepełnosprawnością

Współpraca z asystentem rodziny ma charakter dobrowolny lub wynika z zobowiązania postanowieniem sądu. Spośród rodzin współpracujących z asystentem rodziny 13 rodzin było zobowiązanych przez sąd, 8 rodzin podjęło dobrowolną współpracę w celu pokonania trudności opiekuńczo-wychowawczych.

Wykres 4. Czas trwania współpracy rodzin z asystentem rodziny

W 9 z 21 rodzin współpracujących z asystentem rodziny w 2024r. zakończono współpracę. W 6 rodzinach współpraca została zakończona ze względu na realizację wyznaczonych w planie pracy celów, jedna z rodzin trwale zmieniła miejsce zamieszkania natomiast w jednej współpraca asystenta została zakończona ze względu na osiągnięcie pełnoletności przez wszystkich członków rodziny. Ze względu na pogorszenie się sytuacji w rodzinie 3 rodziny z którymi asystent zakończył współpracę ponownie zostały objęte wsparciem asystenta.

W 2024 r. asystent rodziny objął pedagogizacją rodziców we wszystkich 21 rodzinach z którymi współpracował. Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 13 korzystało z terapii psychologicznej, w 4 rodzinach realizowana była terapia uzależnień.

W trakcie współpracy z asystentem rodziny, rodziny były motywowane do:

- współpracy ze szkołą poprzez utrzymywanie stałego kontaktu z wychowawcami oraz pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- odbywania konsultacji psychologicznych oraz podjęcia indywidualnej terapii psychologicznej,
- realizacji terapii rodziny,
- poprawy komunikacji w rodzinie,
- udziału w warsztatach dla dobrych rodziców,
- podnoszenia kompetencji rodzicielskich,
- kształtowania prawidłowych umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- zgłaszania się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności,
- zgłaszania się do Poradni Zdrowia Psychicznego w celu objęcia leczeniem,
- zgłaszania się do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w celu diagnozy trudności szkolnych i uzyskania odpowiednich opinii czy orzeczeń,
- samodzielnego załatwiania podstawowych spraw w urzędach,
- odbywania konsultacji specjalistycznych oraz do przestrzegania wizyt kontrolnych,
- przestrzegania zasad higieny,
- podjęcia leczenia w Poradni Leczenia Uzależnień oraz do realizacji terapii uzależnień,
- realizacji zaleceń Sądu oraz kuratora sądowego,
- racjonalnego gospodarowania budżetem domowym,
- prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- dbałości o higienę osobistą oraz higienę otoczenia,
- poprawy warunków mieszkaniowych poprzez wykonywanie remontów,
- dbałości o porządek w miejscu zamieszkania rodziny oraz w jego otoczeniu,
- poszukiwania, podejmowania i utrzymania pracy zarobkowej.

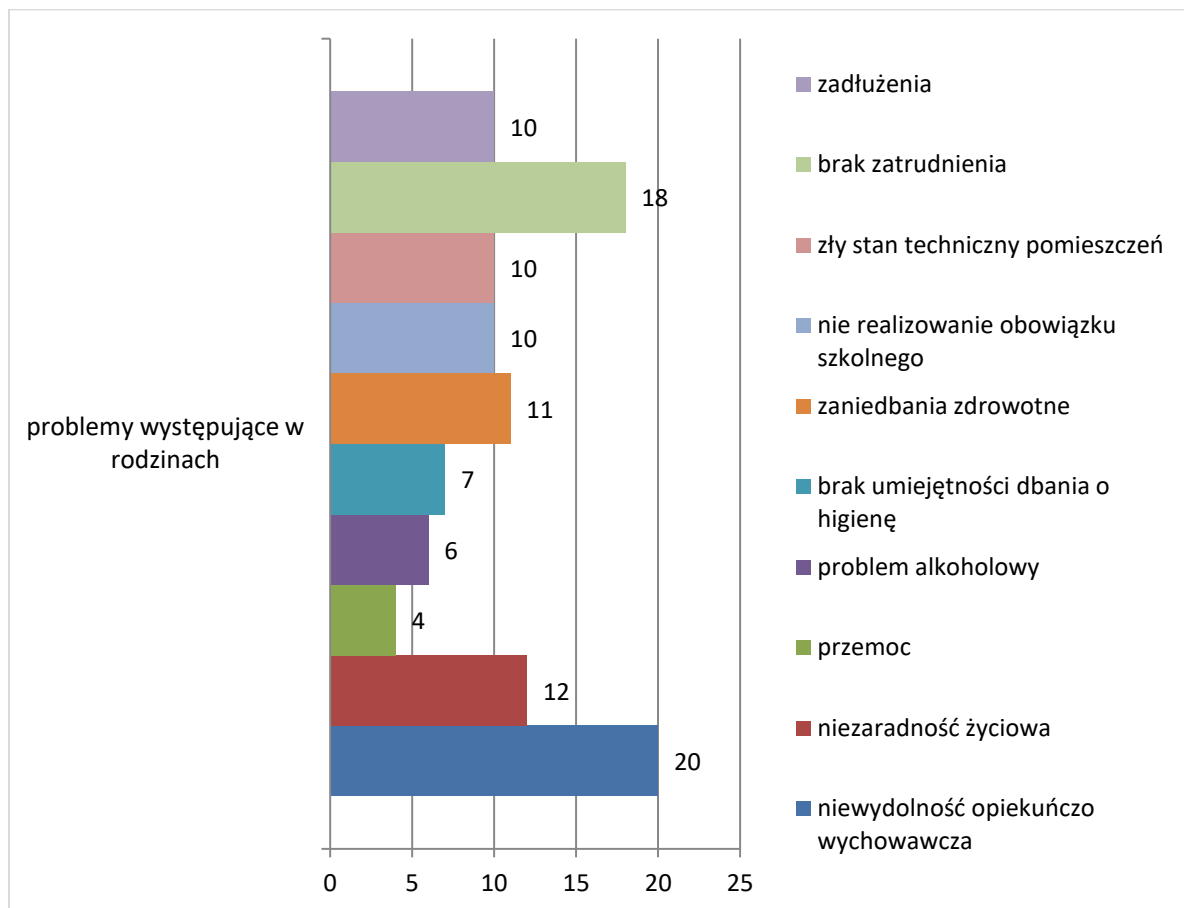
Poniższa tabela przedstawia porównanie problemów występujących w rodzinach oraz efektów pracy i poprawy sytuacji rodzin.

Lp.	Problemy	Liczba rodzin	Liczba rodzin efekty	Efekty pracy i poprawa sytuacji rodzin	Liczba rodzin
1	Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza	20	10	Poprawa umiejętności opiekuńczo - wychowawczych	10
2	Niezaradność życiowa	12	4	Wzrost zaradności życiowej	8
3	Przemoc	4	2	Ustanie przemocy	2
4	Problem alkoholowy	6	4	Podjęcie leczenia	2

				odwykowego	
5	Brak umiejętności dbania o higienę	7	3	Prawidłowe nawyki higieniczne	4
6	Zaniedbania zdrowotne	11	4	Poprawa sytuacji zdrowotnej	7
7	Nie realizowanie obowiązku szkolnego	10	6	Wypełnianie obowiązku szkolnego	4
8	Zły stan techniczny pomieszczeń	10	4	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń	7
9	Brak zatrudnienia	18	7	Zatrudnienie	11
10	Zadłużenia	10	4	Częściowa spłata zadłużeń	6

Problemy, które najczęściej występowały wśród rodzin współpracujących z asystentem rodziny w 2024 roku przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Problemy występujące w rodzinach objętych asystenturą rodziny.

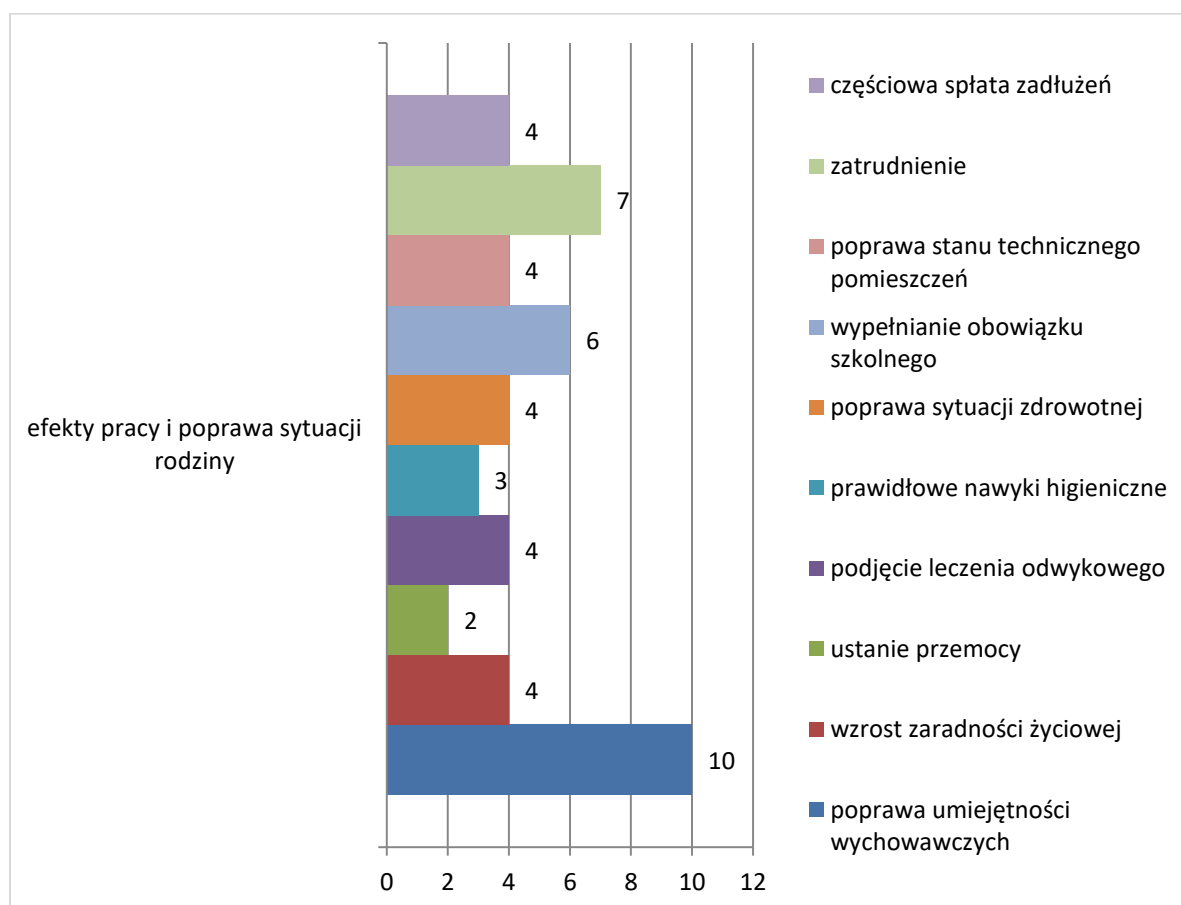

W celu pokonania występujących w rodzinach różnorodnych trudności oraz dla osiągnięcia lepszych efektów współpracy asystent rodziny utrzymywał regularny kontakt z:

- pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny innych Ośrodków Pomocy Społecznej,

- kuratorami zawodowymi oraz społecznymi Sądu Rejonowego w Łąncucie,
- dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Łąncucie,
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Łąncucie (pedagogami, psychologami),
- Poradnię Leczenia Uzależnień w Łąncucie (terapeutami uzależnień),
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łąncucie,
- koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
- służbą zdrowia, lekarzami,
- placówkami dydaktycznymi na terenie Gminy Łącut,
- Niepublicznym Ośrodkiem Rewalidacyjno – Wychowawczym Caritas w Wysokiej,
- Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym w Mrowli oraz w Jarosławiu,
- organizacjami pozarządowymi (CARITAS, FAZON Rzeszów).

Wykres 6. Efekty pracy i poprawa sytuacji rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łącut w 2024r. monitorował rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, pracownicy socjalni wraz z asystentem rodziny współpracowali z licznymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą rodzinie i dziecku. Wspierane były także inicjatywy lokalne dotyczące pomocy rodzinie i dziecku.

Podczas minionych wakacji 7 dzieci korzystających z pomocy tut. Ośrodka uczestniczyło w letniej kolonii organizowanej przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. Turnus kolonijny odbył się w terminie od 27.07.2024r. – 05.08.2024r. w miejscowości Myczkowce.

Rodzinny Klub Wsparcia

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut w okresie od 19.02.2024 r. do 31.12.2024r. kontynuował realizację Projektu „Rodzinny Klub Wsparcia”, którego głównym założeniem jest poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny w Gminie Łańcut. Projekt „Rodzinny Klub Wsparcia” miał na celu poprawę zaradności i zdolności rodzin do przewyższania różnego rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem działalności Rodzinnego Klubu Wsparcia było również przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W ramach w/w projektu realizowane były działania o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i wychowawczym. Uczestnicy mieli dostęp do indywidualnych zajęć z języka angielskiego, które realizowane były w poniedziałki i wtorki. W ramach działalności Rodzinnego Klubu Wsparcia odbyły się profilaktyczne warsztaty z psychologiem mające na celu wspieranie rozwoju emocjonalnego dzieci i sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami i stresem. Ponadto dzieci uczęszczające do Klubu miały okazję uczestniczyć w wycieczkach edukacyjnych i rekreacyjnych jak: wycieczka do kina „Zorza” w Rzeszowie, przejazd kolejką wąskotorową „Podgórzanin” w Przeworsku, wycieczka do ZPP Hadle Szklarskie, wycieczka do muzeum bombki choinkowej w Nowej Dębie. Wśród uczestników projektu przeprowadzone były konkursy mające na celu rozwój dziecięcych talentów, m.in. „Mam Talent”, „Igrzyska Olimpijskie” czy „Kreatywna Ozdoba Świąteczna”. Wychowawcy systematycznie przeprowadzali rozmowy z rodzicami wychowanków, które miały na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, wzmacnianie więzi rodzinnych i wspieranie rozwoju dzieci. Podczas rozmów omawiano zarówno sukcesy jak i trudności towarzyszące dzieciom uczestniczącym w RKW, do którego uczęszczało 13 uczestników. Każdy z uczestników korzystał z wyżywienia w postaci zimnego bufetu, który obejmował: kanapki, drożdżówki, napoje, przekąski, jogurty itp.; dzieci otrzymywały posiłek każdorazowo podczas zajęć w klubie 3 razy w tygodniu w okresie od lutego 2024r. do grudnia 2024r.

Dzięki kontynuacji trwałości projektu przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łańcut zwiększyła się dostępność do usług wspierających rodzinę na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Podniósł się poziom integracji, poczucia bezpieczeństwa, poczucia własnej wartości a także zaradności życiowej rodzin korzystających z tego wsparcia. Dzięki realizowanym zajęciom dzieci wypracowały nawyk skutecznego uczenia się i systematyczności w nauce. Wzrosły również umiejętności społeczne dzieci co przyczyniło się do poprawy relacji w grupie rówieśniczej.

Cel 4. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego zapewniają uczęszczającym do niej dzieciom: wsparcie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz ułatwiają rozwój zainteresowań. Celem działalności placówek wsparcia dziennego jest przede wszystkim wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, w szczególności zagrożonego wykluczeniem społecznym, czy demoralizacją.

Rodziny wspierające

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje starania mające na celu nawiązanie współpracy z rodzinami wspierającymi, których celem jest wspieranie rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Funkcja rodziny wspierającej może być powierzona osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Zasady powoływania i współpracy rodziny wspierającej określają art. 29, 30, 31 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przewyżnianiu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Rodzina wspierająca pomaga przede wszystkim na podstawie własnych, posiadanych zasobów i umiejętności, wiedzy z zakresu funkcjonowania rodziny i prawidłowego wychowywania dzieci.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w 2025 r.

W 2025 roku najważniejsze potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny to:

- 1) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa socjalnego, psychologicznego, rodzinnego i prawnego.
- 2) Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- 3) Prowadzenia oddziaływań profilaktycznych w szkołach związanych z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej.
- 4) Umożliwienie podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
- 5) Zapewnienie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem przez prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej oraz współpracę z asystentem rodziny.
- 6) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, które mogą dzielić się z rodzinami przeżywającymi trudności swoim doświadczeniem w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
- 7) Zabezpieczenie środków finansowych niezbędnych do dalszego funkcjonowania Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
- 8) Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.
- 9) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci, poprzez dalsze prowadzenie „Rodzinnego Klubu Wsparcia” w Wysokiej.

10) Realizacja programów „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” mających na celu zapewnienie wsparcia rodzinom w których występuje niepełnosprawność.

11) Stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań sportowych dla dzieci i młodzieży poprzez aktywny udział w klubach sportowych funkcjonujących na terenie Gminy Łańcut.

12) Stworzenie warunków do organizowania i działania grup samopomocowych na terenie Gminy Łańcut.

13) Stworzenie Gminnego Katalogu Wsparcia w postaci informatora dla rodzin potrzebujących pomocy: psychologicznej, prawnej oraz w ramach interwencji kryzysowej.

W celu właściwej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny został opracowany i przyjęty zgodnie z Uchwałą nr XXXVI/619/22 Rady Gminy Łańcut z dnia 29 listopada 2022r. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w którym zostały określone: cel główny, cele szczegółowe oraz zadania zaplanowane na lata 2023 – 2025.

15 lutego 2024r. w życie weszła tzw. ustawa Kamilka która zmieniła dotychczasowe przepisy dotyczące standardów ochrony małoletnich znajdujące się w art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Zgodnie z Ustawą o ochronie małoletnich, czyli tzw. ustawą Kamilka, zaczęły obowiązywać przepisy nakładające obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, nazywane polityką ochrony dziecka które mają:

1. organ zarządzający:

- jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933).

Należą do nich m.in.: przedszkola, szkoły i schroniska młodzieżowe;

- inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;

2. organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, czy religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;

3. podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Łańcut, a także w placówce wsparcia dziennego tj. Rodzinnym Klubie Wsparcia w Wysokiej który jest w strukturach ośrodka wdrożono w 2024 r. Standardy Ochrony Małoletnich. Przepisy wprowadziły systemową ochronę najmłodszych przed skrzywdzeniem, w tym regulacje dotyczące sytuacji, w których poniosły one śmierć lub doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu na skutek działań rodzica albo opiekuna.

Do osiągnięcia zamierzonych celów w obszarze wspierania rodziny, najważniejsza jest regularna współpraca instytucji, organizacji, placówek działających dla dobra dziecka i całej rodziny, zarówno na terenie Gminy, jak i całego kraju.

Podsumowanie

Wypracowanie zintegrowanego i kompleksowego systemu wspierania dla rodzin z terenu Gminy Łańcut zapewni im prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Udzielane wsparcie obejmujące działania: wspierające, profilaktyczne, pomocowe oraz edukacyjne, tworzą warunki do wykorzystania potencjału, zasobów i mocnych stron poszczególnych członków rodziny w kierunku poprawy trudnej sytuacji życiowej oraz pokonania trudności opiekuńczo-wychowawczych. Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami pozwoli zwiększyć zaradność i uzyskać stabilizację sytuacji w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także zapewni optymalne warunki do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dzieci, co stanowi priorytetowy cel do wspierania rodziny. Zgodnie z ustawą, obowiązki dotyczące wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywają na jednostkach samorządu terytorialnego we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.